Oświadczenie złożone
przez senatora Rafała Ambrozika
w dniu 12 czerwca 2026 r.

Oświadczenie skierowane do minister funduszy i polityki regionalnej Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz

Szanowna Pani Minister!

Mając na uwadze prawidłowość, przejrzystość i efektywność wykorzystania środków pochodzących z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Recovery and Resilience Facility – RRF), zwracam się z prośbą o udzielenie szczegółowych informacji dotyczących stanu realizacji polskiego Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (dalej: KPO).

Zgodnie z aktualnymi zasadami zamknięcia RRF kamienie milowe i cele powinny zostać osiągnięte najpóźniej do 31 sierpnia 2026 r., przy czym działania podejmowane po tej dacie nie powinny być uwzględniane przy ocenie wniosków o płatność. Komisja Europejska wskazuje również, że ostateczne płatności w ramach RRF muszą zostać wykonane do 31 grudnia 2026 r.

W związku z powyższym proszę o udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania. Proszę, aby odpowiedzi zostały przygotowane z podaniem źródeł danych, daty ich aktualności oraz komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za przygotowanie informacji. W przypadku danych liczbowych proszę o przedstawienie ich w formie tabelarycznej oraz o dołączenie dokumentów źródłowych.

I. Terminy realizacji i rozliczenia KPO

1. Czy według aktualnej oceny MFiPR Polska zdąży zrealizować, rozliczyć i skutecznie przedstawić Komisji Europejskiej całość działań przewidzianych w KPO w terminach wynikających z przepisów i uzgodnień dotyczących RRF?

2. Czy prawidłowe jest założenie, że terminem operacyjnym dla rozliczenia polskiego KPO jest 30 czerwca 2026 r.? Jeśli tak, proszę wskazać:

— jakich kategorii działań dotyczy – zakończenia projektów, kwalifikowalności wydatków, składania dokumentów przez beneficjentów, rozliczeń krajowych, kontroli, certyfikacji, wniosków o płatność czy innych czynności,

— czy termin ten dotyczy wszystkich inwestycji, czy tylko wybranych naborów, komponentów lub instytucji wdrażających.

3. Jakie konsekwencje dla beneficjenta oraz dla możliwości rozliczenia środków z KPO będzie miało niezakończenie projektu do dnia 30 czerwca 2026 r.? W szczególności proszę wskazać, czy może to skutkować:

— uznaniem wydatków za niekwalifikowalne,

— odmową rozliczenia projektu,

— koniecznością zwrotu części lub całości dofinansowania,

— rozwiązaniem umowy,

— korektą finansową,

— brakiem możliwości ujęcia projektu we wniosku o płatność do Komisji Europejskiej,

— ryzykiem niewykorzystania środków przez Polskę.

4. Czy MFiPR posiada aktualne dane o liczbie i wartości projektów, które według stanu na dzień udzielenia odpowiedzi mogą nie zostać zakończone do 30 czerwca 2026 r.? Jeśli tak, proszę o przedstawienie zestawienia według komponentów, inwestycji, naborów, instytucji wdrażających, wartości wsparcia oraz przyczyn ryzyka opóźnienia.

5. Czy terminy dotyczące realizacji, rozliczania, certyfikacji, składania wniosków o płatność oraz przekazywania środków w ramach polskiego KPO uległy zmianie w stosunku do pierwotnie przyjętego harmonogramu?

6. Jeśli terminy uległy zmianie, proszę o przedstawienie tabeli wskazującej:

— pierwotny termin,

— obecny termin,

— podstawę zmiany,

— datę uzgodnienia zmiany,

— podmiot, z którym zmiana była uzgadniana,

— komponent/inwestycję, której zmiana dotyczy,

— wpływ zmiany na ryzyko niewykorzystania środków.

7. Proszę o przekazanie listy wszystkich kamieni milowych, celów, reform i inwestycji, które ministerstwo uznaje obecnie za:

— niezagrożone,

— zagrożone opóźnieniem,

— wymagające działań naprawczych,

— zagrożone niezrealizowaniem w terminie,

— potencjalnie sporne w ocenie Komisji Europejskiej.

8. Jaka część przyznanych Polsce środków z RRF – w ujęciu kwotowym i procentowym – jest według aktualnych szacunków ministerstwa:

— już wypłacona Polsce przez Komisję Europejską,

— zawnioskowana, ale jeszcze niewypłacona,

— zakontraktowana po stronie krajowej,

— wypłacona beneficjentom,

— zagrożona niewykorzystaniem?

9. Czy ministerstwo posiada aktualne scenariusze bazowy, ostrożnościowy i pesymistyczny dotyczące poziomu wykorzystania środków KPO? Jeśli tak, proszę o przekazanie tych scenariuszy wraz z założeniami.

II. Nabory w ramach KPO — rozstrzygnięcia, wyniki i status

10. Proszę o przekazanie pełnego wykazu wszystkich naborów, konkursów, programów i procedur wyboru projektów realizowanych w ramach KPO.

11. Proszę o wskazanie dla każdego naboru:

— nazwy naboru,

— komponentu KPO,

— inwestycji/reformy, której dotyczy,

— instytucji odpowiedzialnej,

— instytucji prowadzącej nabór,

— daty ogłoszenia,

— daty zamknięcia,

— pierwotnej alokacji,

— aktualnej alokacji,

— liczby złożonych wniosków,

— łącznej wartości złożonych wniosków,

— liczby wniosków pozytywnie ocenionych,

— liczby wniosków odrzuconych,

— liczby podpisanych umów,

— wartości podpisanych umów,

— wartości wypłaconych środków,

— liczby projektów zakończonych,

— liczby projektów opóźnionych,

— liczby projektów rozwiązanych lub wycofanych.

12. Proszę wskazać, które nabory zostały już ostatecznie rozstrzygnięte, a które nadal pozostają nierozstrzygnięte.

13. W odniesieniu do naborów nierozstrzygniętych proszę wskazać:

— przyczynę braku rozstrzygnięcia,

— planowany termin rozstrzygnięcia,

— ryzyko niedotrzymania terminów KPO,

— działania naprawcze,

— podmiot odpowiedzialny za opóźnienie.

14. Czy istnieją nabory, w których wykorzystanie alokacji było istotnie niższe od planowanego? Jeśli tak, proszę wskazać:

— których naborów to dotyczy,

— jaka część alokacji pozostała niewykorzystana,

— co stało się lub stanie się z niewykorzystaną alokacją,

— czy środki zostały przesunięte do innych inwestycji.

15. Proszę o przekazanie list rankingowych, list projektów wybranych do finansowania oraz list projektów niewybranych do finansowania dla wszystkich zakończonych naborów.

16. Proszę o wskazanie, czy w którymkolwiek naborze zmieniano kryteria wyboru projektów, regulamin, terminy, alokację lub sposób oceny po ogłoszeniu naboru. Jeśli tak, proszę wskazać:

— którego naboru dotyczyła zmiana,

— czego dotyczyła,

— kiedy została wprowadzona,

— z jakiego powodu,

— czy zmiana była konsultowana z Komisją Europejską albo innymi instytucjami.

III. Beneficjenci, wykonawcy i przepływ środków

17. Proszę o przekazanie aktualnego wykazu beneficjentów KPO obejmującego:

— nazwę beneficjenta,

— NIP/KRS/REGON, jeśli dotyczy,

— formę prawną,

— wskazanie sektora – publiczny, prywatny, pozarządowy, mieszany,

— komponent i inwestycję,

— nazwę projektu,

— wartość przyznanego wsparcia,

— wartość podpisanej umowy,

— wartość środków wypłaconych,

— status realizacji projektu.

18. Jaka część środków KPO trafiła lub ma trafić do:

— administracji rządowej,

— jednostek samorządu terytorialnego,

— spółek Skarbu Państwa,

— innych podmiotów publicznych,

— przedsiębiorstw prywatnych,

— organizacji pozarządowych,

— uczelni i instytucji badawczych?

19. Proszę o wskazanie, jaka część środków, których formalnymi beneficjentami są podmioty publiczne, została następnie przekazana wykonawcom prywatnym w ramach zamówień publicznych, przetargów, podwykonawstwa, zleceń lub innych form realizacji projektów.

20. Czy ministerstwo monitoruje ostatecznych odbiorców środków poniżej poziomu formalnego beneficjenta, w tym wykonawców i podwykonawców?

21. Czy ministerstwo prowadzi analizę koncentracji środków KPO według:

— pojedynczych podmiotów,

— grup kapitałowych,

— beneficjentów rzeczywistych,

— wykonawców,

— podwykonawców,

— regionów,

— branż?

22. Proszę wskazać 100 największych beneficjentów KPO w Polsce wraz z kwotami przyznanego i wypłaconego wsparcia.

23. Proszę wskazać 100 największych wykonawców i podwykonawców projektów KPO.

IV. Kontrole, audyty, nieprawidłowości i działania naprawcze

24.Proszę o przekazanie wykazu wszystkich kontroli, audytów, czynności sprawdzających i weryfikacji przeprowadzonych w odniesieniu do realizacji KPO.

25. Dla każdej kontroli lub audytu proszę wskazać:

— podmiot kontrolujący,

— podmiot kontrolowany,

— zakres kontroli,

— datę rozpoczęcia,

— datę zakończenia,

— komponent/inwestycję/nabór, którego dotyczyła kontrola,

— główne ustalenia,

— stwierdzone nieprawidłowości,

— zalecenia pokontrolne,

— status wykonania zaleceń,
— skutki dla realizacji KPO.

26. Proszę o przekazanie informacji, czy w ramach KPO stwierdzono przypadki:
— naruszenia zasad kwalifikowalności wydatków,
— naruszenia zasad konkurencyjności,
— naruszenia przepisów o zamówieniach publicznych,
— konfliktu interesów,
— podwójnego finansowania,
— zmowy przetargowej,
— nierzetelnych danych we wnioskach,
— wydatkowania środków niezgodnie z celem.

27. Ile spraw dotyczących KPO zostało skierowanych do:
— prokuratury,
— CBA,
— OLAF,
— Prokuratury Europejskiej,
— UOKiK,
— NIK,
— innych organów kontrolnych lub ścigania?

28. Proszę o wskazanie łącznej wartości korekt finansowych, zwrotów, wstrzymanych płatności, rozwiązanych umów oraz środków uznanych za niekwalifikowalne.

29. Czy ministerstwo posiada rejestr ryzyk dla KPO? Jeśli tak, proszę o przekazanie aktualnej wersji w formie zestawienia obejmującego:
— opis ryzyka,
— komponent/inwestycję,
— poziom ryzyka,
— prawdopodobieństwo,
— potencjalny skutek finansowy,
— podmiot odpowiedzialny.

30. Proszę o przekazanie wyników audytów systemowych dotyczących mechanizmów wdrażania KPO, w szczególności w zakresie:
— wyboru projektów,
— kontroli beneficjentów,
— unikania podwójnego finansowania,
— raportowania do Komisji Europejskiej,
— monitorowania kamieni milowych i celów,
— przeciwdziałania konfliktom interesów.

31. Czy Komisja Europejska zgłaszała zastrzeżenia do polskiego systemu kontroli, audytu, monitorowania lub raportowania KPO? Jeśli tak, proszę przekazać treść zastrzeżeń, daty ich zgłoszenia oraz informację o działaniach podjętych przez stronę polską.

V. Korespondencja z PARP i innymi instytucjami odpowiedzialnymi za wdrażanie KPO

32. Proszę o przekazanie wykazu korespondencji między MFiPR a PARP dotyczącej realizacji KPO, obejmującej w szczególności:
— nabory,
— ocenę projektów,
— opóźnienia,
— zmiany regulaminów,
— ryzyka niewykorzystania środków,
— kontrole,
— audyty,
— nieprawidłowości,
— skargi beneficjentów,
— interpretacje zasad kwalifikowalności,
— działania naprawcze.

33. Proszę o przekazanie analogicznego wykazu i kopii korespondencji z innymi instytucjami odpowiedzialnymi za realizację inwestycji KPO, zarządzanie nimi, ich wdrażanie lub rozliczanie, w szczególności z:

— PFR,
— BGK,
— NFOŚiGW,
— właściwymi ministerstwami oraz
— innymi instytucjami zaangażowanymi w KPO.

34.Czy podmioty wskazane w pytaniach 30 i 31 lub inne instytucje wdrażające zgłaszały MFiPR problemy dotyczące:

— zbyt krótkich terminów realizacji projektów,
— niemożności rozstrzygnięcia naborów w terminie,
— ryzyka niewykorzystania środków,
— niskiego zainteresowania naborami,
— nadmiernego zainteresowania przy niewystarczającej alokacji,
— problemów z kwalifikowalnością wydatków,
— ryzyka nieosiągnięcia wskaźników,
— braku wystarczających zasobów kadrowych?

VI. Korespondencja z Komisją Europejską

35. Proszę o przekazanie wykazu korespondencji z Komisją Europejską dotyczącej:

— terminów realizacji KPO,
— rozliczenia środków,
— zmian KPO,
— rewizji kamieni milowych i celów,
— przesunięć środków,
— opóźnień,
— nieprawidłowości,
— audytów,
— kontroli,
— warunków wypłat kolejnych transz.

36. Czy Komisja Europejska zgłaszała Polsce zastrzeżenia dotyczące tempa realizacji KPO lub ryzyka niewykorzystania środków?

37. Czy Polska prowadzi obecnie z Komisją Europejską rozmowy dotyczące zmian, interpretacji lub sposobu oceny kamieni milowych i celów?

VII. Podwójne finansowanie, konflikt interesów i ochrona interesów finansowych UE

38. Jakie mechanizmy stosuje ministerstwo w celu zapobiegania podwójnemu finansowaniu tych samych kosztów ze środków KPO, funduszy polityki spójności, budżetu państwa, funduszy celowych lub innych instrumentów unijnych?

39. Ile przypadków ryzyka podwójnego finansowania zostało zidentyfikowanych?

40. Czy ministerstwo analizuje powiązania osobowe, kapitałowe lub rodzinne między beneficjentami, wykonawcami, podwykonawcami i osobami uczestniczącymi w ocenie projektów?

41. Czy Polska wykorzystuje unijne lub krajowe narzędzia analityczne do oceny ryzyka nadużyć, konfliktu interesów, podwójnego finansowania i nieprawidłowości?

42. Czy narzędzia te obejmują również wykonawców i podwykonawców, czy wyłącznie formalnych beneficjentów?

Z poważaniem
Rafał Ambrozik
senator RP